

baade i Skrift og i Tale om religiøse Forhold. Jeg tør ikke sige bestemt, om hun bliver udelukket, da jeg ikke kender Forholdene nærmere. Egen Husstand har hun ikke; det er muligt, at hun er i en selvstændig Stilling paa Grund af et eller andet Erhverv, men hvis hun ikke var i en saadan Stilling, vilde hun være udelukket fra Valgretten. Jeg synes i det Hele taget ikke, det kan være rigtigt at gjøre Husstand, som har Hensyn til en Slags Formue eller Eiendom, til Reglen, naar der er Tale om Sjælen, om et rent personligt Forhold, thi det religiøse Forhold er dog et personligt Forhold. Sjælesørgeren har den Opgave at vække og vedligeholde Troen og Kjærligheden hos dem, der ere betroede til hans Veiledning, og skal det være et i Sandhed personligt Forhold, skal den Enkelte føle Ansvar, naturligvis i mange andre høiere Henseender, men ogsaa hvor det gjælder om at vælge sin Sjælesørger. Jeg skal ikke allerede her stille i Udsigt, hvorvidt jeg tænker paa at stille Ændringsforslag til § 1 i den anførte Henseende — det vil bero paa andre Omstændigheder, som jeg vil overveje mellem denne og anden Behandling — men selv om det ikke skulde komme dertil, er der dog Et og Andet, som jeg synes det kunde være værd at faae udtalt for Sagens senere Udviklings Skyld. Det kan maaske let falde Nogen ind at spørge, om jeg ikke ogsaa vil have et Udtryk ændret i § 2, idet nemlig efter denne kun Mænd ere valgbare, men jeg skal ikke gaa saavidt, uagtet jeg naturligvis vil indrømme Rigtigheden deraf og aldeles ikke vilde finde noget Forunderligt i, om ogsaa Kvinden var valgbar i de kirkelige Forhold. Jeg skal i saa Henseende henvise til, hvad der er Tilfældet i mange andre Forhold. Jeg behøver kun at henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa, hvad de kunde finde i Statshaandbogen eller Kjøbenhavns Beviser om forskjellige Selstaber, hvori Mænd have Sæde ved Siden af Kvinder, og hvor jeg virkelig tror, at dette har en gavnlig Indflydelse i flere Retninger. Jeg kunde endvidere henvise til, hvad jeg formlig læste i et Blad om et helt andet Forhold, idet nemlig en Kvinde i Gøse i Sverrig er bleven valgt til Forstanderisse for en Arbejder-samfundskreds og som saadan er bleven Medlem af Styrelsen for Samfundet. Det er slet ikke noget Uædvanligt, men selv om de Dnker, jeg her har fremsat, ikke skulde blive fyldestgjorte i Lovforslaget, var det dog muligt, at der kunde blive taget Hensyn til dem i de nærmere Bestemmelser, som ere antydede i Slutningen af § 2, og som skulle gives af Kirke- og Undervisningsministeren, saaledes at altsaa Husfruen ved visse Leiligheder lige saa kunde optræde paa Mandens Begne eller, naar denne stod udenfor Følkøfirken, kunde faae den Stemmeret, han ellers vilde have. Jeg skal i saa Henseende gjøre en lille Sammenligning med, hvad der paa dette Punkt er gjældende i Sverrig. Der har Kvinden

i meget lang Tid havt Valgret, om end paa anden Maade end her pantsentes. Bestemmelsen derom findes i Sveriges Kirkelov — Kirkekolagen — som er fra 1686; men der er senere udfømt en kongelig Forordning om Præstevalg, som er af 1ste April 1843. Den eneste Paragraf, hvorom jeg her nærmest skal tale, er den 19de, men jeg skal strax gjøre den Bemærkning, for at ikke Nogen skal bruge en Fortielse deraf som et Vaaben imod mig, at det er en hel anden Grundsaetning, som gjør sig gjældende i denne Lov end i det foreliggende Lovforslag, nemlig den, at Grundeiendom er Betingelsen for Valgret. Ser man imidlertid bort deraf, maa man sige, at Kvinden derefter paa dette Punkt er langt mere ligetil med Manden, end hun vil blive efter dette Lovforslag. Det hedder saaledes i det omtalte 19de Lovsted, at Valgretten udøves af Huusfaderen, men hvis han er fraværende, og ikke har afgivet skriftlig Stemme eller mundtlig Fuldmagt, skal hans Hustru stemme paa hans Begne. En anden Bestemmelse, der dog ikke ligesom hører med i denne Sammenhæng, er den, at en ugift Kvinde — ikke alene Gifte, „Mo“ er nemlig Udtrykket — som er myndig, selv kan afgive sin Stemme, og da den svenske Kvinde, hvis jeg ikke tager feil, ligesom her er myndig med 25 Aars Alderen, skjøndt Manden er tidligere myndig, ser man, at Bestemmelsen i Sverrig er meget mere strykt end den her foreslaede Bestemmelse, hvorefter man træder 30 Aars Alderen. Jeg skal iøvrigt ikke have Noget imod denne Aldersgrænse, skjøndt den er temmelig høj, idet jeg synes, at de forskjellige Valgrets-betingelser under de forskjellige Forhold nogenlunde bør svare til hverandre, og da vi nu engang i Grundloven have 30 Aars Alderen som Betingelse for Valgret, saa bør vi ogsaa have den i andre Forhold. Jeg skulde ikke engang have Noget imod, at man her gjorde et lille Tilbagestrid, som kunde ramme En eller Anden, naar det kun blev sat i Forbindelse med Valgrets-betingelsen efter Grundloven. Jeg har ikke raadført mig med nogen Lovkyndig om Sagen, og jeg har, som bemærket, heller ikke foresat mig at stille noget Ændringsforslag; men jeg har kun tænkt mig, at et saadant kunde stilles paa den Maade, at man i Slutningen af § 1 sagde, at Mand og Kvinde, som i det sidste Aar har havt Ædem i Pastoratet, som iøvrigt fyldestgjør de i Grundlovens § 30 nævnte Betingelser for Valgret til Følkøthinget, og som er Medlem af Følkøfirken, samt har Adgang til Følkøfirken's Goder, har Ret til at medvirke ved Beskikkelsen af den nye Præst. Det var kun disse til. Bemærkninger, jeg vilde gjøre med Hensyn til dette Punkt, fordi jeg tror, at en saadan lille Ændring kunde gjøres uden Fare, og at man dermed vilde være mere retfærdig imod det andet Kjøn; thi det kan ikke negtes, at den ene Halvdel af Menneskeslægten hidtil ikke har været retfærdig imod